

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΤΗΣ ΣΥΝΕΔΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 17^{ΗΣ} ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2015

Τη Δευτέρα, 17^η Αυγούστου 2015, συνεδρίασε η Ολομέλεια του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής κατόπιν ερωτήματος της Προέδρου της Βουλής, κυρίας Ζωής Ν. Κωνσταντιπούλου, με ημερομηνία 5 Αυγούστου 2015, προς το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής, το οποίο επεδόθη στο Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής την 6^η Αυγούστου 2015 και αναφέρει τα εξής: «Κύριε Πρόεδρε, Κατά τη συνεδρίαση της Διάσκεψης των Προέδρων της 4^{ης} Αυγούστου 2015, συζητήθηκε το θέμα της πλήρωσης των κενών θέσεων του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης. Η Διάσκεψη των Προέδρων αποφάσισε να απευθυνθεί ερώτημα στο Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής των Ελλήνων ως προς το εάν ιθείται κατά νόμον ζήτημα αντικατάστασης των μελών του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης που υπηρετούν σήμερα στην Αρχή δυνάμει του άρθρου 110 παρ. 12 εδ. β' του ν. 4055/2012, όπως ειδικότερα αναπτύσσεται στα συνημμένα πρακτικά της συνεδρίασης. Παρακαλούμε για τη διατύπωση γνώμης του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής επί του θέματος καθώς και επί των συναφών ερωτημάτων που υπέβαλε το μέλος της Διάσκεψης Νίκος Φίλης με το αριθμό πρωτοκόλλου 2837 από 5 Αυγούστου 2015 έγγραφό του, το οποίο και επισυνάπτεται στην παρούσα. Αθήνα, 5 Αυγούστου 2015, Η Πρόεδρος της Βουλής Ζωή Ν. Κωνσταντιπούλου».

Το επισυναπτόμενο έγγραφο, απευθυνόμενο στην Πρόεδρο της Βουλής, κυρία Ζωή Ν. Κωνσταντιπούλου, με ημερομηνία 5.8.2015, αναφέρει τα εξής: «Κα Πρόεδρε, Σε εφαρμογή της απόφασης της 21^{ης} Διάσκεψης των Προέδρων (4.8.2015) σας αποστέλλω ερωτήματα, που σύμφωνα με τη γνώμη μου αλλά και άλλων μελών της Διάσκεψης πρέπει να τεθούν προς την Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής. 1. Η αυτοδίκαιη παράταση της θητείας των μελών του Εθνικού Ραδιοηλεκτροπτικού Συμβουλίου (Ε.Σ.Ρ.) σύμφωνα με τη μεταβατική διάταξη του άρθρου 110 παρ. 12 του ν. 4055/2012 συνιστά παραβίαση του άρθρου 101Α του Συντάγματος με το οποίο θεσπίζεται η αρχή της

ορισμένης θητείας των μελών των ανεξαρτήτων αρχών, σύμφωνα και με την πάγια σχετική νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (Βλ. ΣτΕ Ολ 3515/2013); 2. Μέχρι και σήμερα το Ε.Σ.Ρ δεν έχει ανασυγκροτηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4055/2012, δηλαδή α) δεν έχουν αντικατασταθεί τα μέλη (Λασκαρίδης, Δεμίρη και Παπακώστας) που είχαν συμπληρώσει την οκταετία κατά την έναρξη ισχύος του Νόμου και η παράταση της θητείας τους έληξε την 15.4.2015 β) δεν έχει αντικατασταθεί το μέλος (Αποστολάς) του οποίου η τετραετής θητεία ήδη είχε λήξει προ της έναρξης ισχύος του νόμου και γ) για δύο μέλη (Αλεξίου. Στεφανάκης) δεν έχει παραταθεί η αρχική τετραετής θητεία μέχρι συμπλήρωσης οκταετίας, στο πλαίσιο της ανασυγκρότησης του συλλογικού οργάνου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 61 του ν. 4055/2012. Μετά ταύτα, οφείλει η Διάσκεψη των Προέδρων που συγκλήθηκε με θέμα «πλήρωση θέσεων του ΕΣΡ», να θέσει και το εν λόγω ζήτημα, της ανασυγκρότησης δηλαδή της ανεξάρτητης αρχής, στην ημερήσια διάταξη της; 3. Σε κάθε περίπτωση, η παράταση της θητείας των μελών του Ε.Σ.Ρ. μέχρι τη συμπλήρωση οκταετίας προϋποθέτει την επικύρωσή της από τη Διάσκεψη των Προέδρων; Με τιμή, Νίκος Φίλης, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Κ.Ο.ΣΥΡΙΖΑ».

Υπόψη του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλή τέθηκαν επίσης αντίγραφα του μη διορθωμένου πρακτικού της συνεδρίασης της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής της Τρίτης, 4^{ης} Αυγούστου 2015, πίνακας περιέχων πληροφορίες για τη θέση, το ΦΕΚ διορισμού και τον χρόνο λήξης της θητείας των Μελών του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, όπως και φωτοτυπικά αντίγραφα των ΦΕΚ στα οποία έχουν δημοσιευθεί οι αποφάσεις διορισμού και ανανέωσης της θητείας ορισμένων μελών του Εθνικού Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου, Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Κώστας Μαυριάς, και έξι, από τα οκτώ λοιπά πλέον Μέλη της Ολομελείας του Επιστημονικού Συμβουλίου, μετά την παραίτηση, κατά μήνα Μάρτιο του έτους 2012, του Καθηγητή κ. Βασιλείου Δρουκόπουλου, οι εξής: ο Επίτιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου

Αθηνών και Μέλος της Ακαδημίας Αθηνών, πρώην Πρόεδρος της Ακαδημίας Αθηνών, κ. Επαμεινώνδας Σπηλιωτόπουλος, ο Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Νικόλαος Σκανδάμης, ο Καθηγητής του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου κ. Ιωάννης Βασιλείου, ο Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Πασχάλης Κιτρομηλίδης, ο Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Παναγιώτης Παπανικολάου, και ο Πρέσβης επί τιμή κ. Χαράλαμπος Καραμπαρμπούνης. Απουσίασαν, κωλυόμενοι, ο Καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Ιωάννης Πανάρετος και ο Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Χρίστος Μυλωνόπουλος. Με την τήρηση των πρακτικών επιφορτίσθηκε, λόγω της απουσίας με άδεια της Γραμματέως του Επιστημονικού Συμβουλίου, κυρίας Σιαματίνας Παπαδοπούλου-Γαρνέλη, προϊσταμένης της Γραμματείας του Επιστημονικού Συμβουλίου, ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Επιστημονικής Εποπτείας της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, κ. Βασίλειος Μπαγιώκος.

Τα ιεθένια ερωτήματα είναι, επομένως, κατά την κρίση του Επιστημονικού Συμβουλίου, συνολικώς, τέσσερα: ένα (υπ' αριθμόν 1) που τίθεται δια του κειμένου της κυρίας Προέδρου της Βουλής, και τρία έτερα (υπ' αριθμόν 2, 3 και 4) που τίθενται διά του συνημμένου στο έγγραφο της Προέδρου της Βουλής εγγράφου του Μέλους της Διάσκεψης των Προέδρων, κ. Νίκου Φίλη, ως εξής:

1. Αν τίθεται, κατά νόμον, ζήτημα αντικατάστασης των μελών του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοηλεόρασης που υπηρετούν σήμερα σε αυτό δυνάμει του άρθρου 110 παρ. 12 εδ. β' του νόμου 4055/2012, όπως ειδικότερα αναπτύσσεται στο πρακτικό της σχετικής συνεδρίασης της Διάσκεψης των Προέδρων.
2. Αν η αυτοδίκαιη παράταση της θητείας των μελών του Εθνικού Ραδιοηλεοπτικού Συμβουλίου (Ε.Σ.Ρ.) σύμφωνα με τη μεταβατική διάταξη του άρθρου 110 παρ. 12 του ν. 4055/2012 συνιστά παραβίαση του άρθρου 101^Α του Συντάγματος με το οποίο θεσπίζεται η αρχή της ορισμένης θητείας των μελών των ανεξαρτήτων αρχών.
3. Αν η Διάσκεψη των Προέδρων που συγκλήθηκε με θέμα «πλήρωση θέσεων του ΕΣΡ» οφείλει να θέσει και το ζήτημα πλήρωσης του συνόλου

των θέσεων του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης στην ημερήσια διάταξη της.

4. Αν η παράταση της θητείας των μελών του Ε.Σ.Ρ. μέχρι τη συμπλήρωση οκταετίας προϋποθέτει την επικύρωσή της από τη Διάσκεψη των Προέδρων.

Το Επιστημονικό Συμβούλιο εξέφρασε, μετά από εκτενή συζήτηση, την εξής ομόφωνη γνώμη των μελών του:

1. Επί του πρώτου ερωτήματος.

Το άρθρο 110 παρ. 12 εδ. β' του νόμου 4055/2012 αναφέρει ότι στο πεδίο εφαρμογής του υπάγονται τα υπηρετούντα κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος του μέλη των προβλεπόμενων από το Σύνταγμα ανεξάρτητων αρχών (επομένως, και του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης), τα οποία έχουν επιλεγεί, όπως αναφέρει η σχετική ρύθμιση, από τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής και δεν έχουν συμπληρώσει οκταετία από την αρχική επιλογή τους. Η θητεία των μελών αυτών παρατείνεται διά της ρύθμισης αυτής μέχρι τη συμπλήρωση οκταετίας από του αρχικού διορισμού τους.

Το πεδίο εφαρμογής αυτής της διάταξης δεν αφορά, επομένως, τα ιρία μέλη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης των οποίων έχει λήξει η θητεία κατ' εφαρμογήν του εδ. α' της παραγράφου 12 του άρθρου 110 του ως άνω νόμου, ούτε το μέλος του που διορίσθηκε τη 12η Δεκεμβρίου 2014, στη θέση αποβιώσαντος μέλους για το υπόλοιπο της εξαετούς θητείας του, χωρίς δικαίωμα ανανέωσης, δηλαδή μέχρι τη 17^η Δεκεμβρίου 2018 (σημειώνεται ότι, δια του άρθρου 61 παρ. 2 εδ. γ' του νόμου 4055/2012, η οποία αντικατέστησε τη σχετική ρύθμιση του άρθρου του άρθρου 3 παρ. 2 του νόμου 3051/2002, η θητεία των μελών των ανεξάρτητων αρχών που αναφέρονται στο Σύνταγμα ορίσθηκε ως εξαετής, χωρίς δυνατότητα ανανέωσης).

Όπως έχει η διατύπωσή της, η ρύθμιση του άρθρου 110 παρ. 12 εδ. β' του νόμου 4055/2012 καταλαμβάνει τρεις από τους τέσσερις υπηρετούντες σήμερα ως μέλη του Εθνικού Συμβουλίου

Ραδιοτηλεόρασης, οι οποίοι έχουν διορισθεί: ένας εξ αυτών την 28^η Φεβρουαρίου 2008, με τετραετή θητεία, δύο δε έτεροι την 27^η Ιανουαρίου 2011, επίσης με τετραετή θητεία.

2. Επί του δεύτερου ερωτήματος.

Η απάντηση επί του ερωτήματος αυτού ανεζητήθη στη σχετική νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, της οποίας, ορισμένες αποφάσεις έτυχαν μνείας κατά τη συζήτηση της Διάσκεψης των Προέδρων (οι 5004/2013, 3070/2014 και 4172/2014 του Δ' Τμήματος του ΣτΕ), όπως προκύπτει από το σχετικό πρακτικό που ιέθηκε στη διάθεση των μελών του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής, συμφώνως προς την υπόδειξη της κυρίας Προέδρου της Βουλής: («όπως ειδικότερα αναπτύσσεται στο πρακτικό της σχετικής συνεδρίασης της Διάσκεψης των Προέδρων»), ενώ η απόφαση 3515/2013 αναφέρεται στο έγγραφο του κ. Νίκου Φίλη.

Με την υπ' αριθμ. 3515/2013 απόφαση της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας εκρίθη (σκέψη 9^η) ότι «Η (...) ρύθμιση του άρθρου 57 παρ. 1 του νόμου 3979/2011 που επιτρέπει την αυτοδίκαιη παράταση της τετραετούς, κατά το άρθρο 3 παρ. 2 του ν. 3051/2002, θητείας των μελών του Ε.Σ.Ρ. για μια ακόμη τετραετία, ήτοι για χρονικό διάστημα που σε κάθε περίπτωση υπερβαίνει τον ανεκτό, κατά το άρθρο 101Α του Συντάγματος, εύλογο χρόνο, είναι ανίσχυρη, ως αντιβαίνουσα στην εν λόγω συνταγματική διάταξη».

Στην ίδια απόφαση εκρίθη (σκέψη 7^η) ότι «(...) Κατά την έννοια (...) της αυτής συνταγματικής ρυθμίσεως, η οποία προβλέπει συγκεκριμένη διαδικασία εντός ορισμένων χρονικών ορίων και καθιερώνει ρητώς «ορισμένη» θητεία των μελών των ανεξαρτήτων αρχών, είναι μεν ανεκτή η συνέχιση της λειτουργίας των εν λόγω αρχών μετά τη λήξη της θητείας των μελών τους και μέχρι την επιλογή των νέων, μόνον όμως για εύλογο χρονικό διάστημα, το οποίο κρίνεται κατά τις εκάστοτε συντρέχουσες περιστάσεις. Τούτου έπεται ότι, μετά την πάροδο του ευλόγου χρόνου, το Σύνταγμα δεν ανέχεται πλέον την παράταση της θητείας των μελών της ανεξάρτητης αρχής, η δε αρχή δεν διαθέτει, από το χρονικό αυτό σημείο και εφεξής, νόμιμη συγκρότηση».

Εκρίθη, ακόμη, (σκέψη 10^η) ότι «Από της λήξεως (...) της κατά τα άνω τειραειούς θητείας του εν λόγω μέλους μέχρι της ημερομηνίας (31.8.2011) κατά την οποία τούτο μετέσχε στην ανωτέρω συνεδρίαση του Ε.Σ.Ρ., μεσολάβησαν 22 περίπου μήνες, το χρονικό δε αυτό διάστημα, εν όψει του σκοπού που το Σύνταγμα αναθέτει στις ανεξάρτητες αρχές και της, κατά το άρθρο 101Α του Συντάγματος, αυξημένης πλειοψηφίας των ιεσσάρων πέμπτων των μελών της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής που απαιτείται για την επιλογή των μελών των ανεξαρτήτων αρχών, κείται εντός του ανεκτού, κατά την ανωτέρω συνταγματική διάταξη, ευλόγου χρόνου». (Βλ. και 4548/2014 του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας).

Με την απόφαση, εξ άλλου, 3934/2014 του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας εκρίθη (σκέψη 5^η) ότι «Από της λήξεως (...) της κατά τα άνω τειραειούς θητείας του εν λόγω μέλους μέχρι της ημερομηνίας (6.2.2012) κατά την οποία τούτο μετέσχε στην ανωτέρω συνεδρίαση του Ε.Σ.Ρ., μεσολάβησαν περίπου 27 μήνες, δηλαδή, χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τον εύλογο χρόνο, κατά τον οποίο θα ήταν συνταγματικώς ανεκτή, κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα, η αυτοδίκαιη παράταση της ληξάσης θητείας αυτού (βλ. και αποφάσεις του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας υπ' αριθμ. 4164-6/2013, 4168/2013, 4208/2013, 4210/2013, 4211/2013, 4385/2013 και 4809/2014, η οποία έκρινε (σκέψη 10^η) ότι «Από της λήξεως (...) της κατά τα άνω τειραειούς θητείας του εν λόγω μέλους μέχρι της ημερομηνίας (16.1.2012), κατά την οποία τούτο μετέσχε στην ανωτέρω συνεδρίαση του Ε.Σ.Ρ., μεσολάβησαν περίπου 26 μήνες, δηλαδή, χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τον εύλογο χρόνο, κατά τον οποίο θα ήταν συνταγματικώς ανεκτή, κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα, η αυτοδίκαιη παράταση της ληξάσης θητείας αυτού».

Από την αναφερόμενη ως άνω νομολογία συνάγεται, ως προς το ζήτημα του υπολογισμού του ευλόγου χρόνου νόμιμης παράτασης της θητείας των μελών του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ότι 22 μήνες αποτελούν εύλογο χρόνο, όχι όμως οι 27 και 26 μήνες (βλ. και την απόφαση 1249/2015 του Δ' Τμήματος της πενταμελούς σύνθεσης

του Συμβουλίου της Επικρατείας, η οποία θεωρεί ως εύλογο χρόνο το διάστημα των 23,5 μηνών, παραπέμπει δε την υπόθεση προς κρίση στην επιταμελή σύνθεση του Τμήματος).

Παρατηρείται σχετικά: *Πρώτον*, ότι η ως άνω νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας αναφέρεται στον νόμο 3979/2011, του οποίου η ρύθμιση του άρθρου 57 παρ. 1 (παράταση επί μία τετραετία του χρόνου της τετραετούς θητείας του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης) εκρίθη ως αντισυνιαγματική. *Δεύτερον*, ότι το εύλογο του χρόνου παράτασης της θητείας «κρίνεται κατά τις εκάστοτε συντρέχουσες περιστάσεις» (βλ. σκέψη 7^η της υπ' αριθμ. 3515/2013 απόφασης της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας). Πράγμα το οποίο σημαίνει ότι ο αριθμός των μηνών παράτασης της θητείας μελών του Εθνικού Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου μπορεί να ποικίλλει κατά τις περιστάσεις.

Περί της ρύθμισης του άρθρου 110 παρ. 12 εδ. β' του (νεώτερου) νόμου 4055/2012 διαλαμβάνουν, ενδεικτικώς, οι αποφάσεις 3070/2014 και 4172/2014 του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Έτσι, στην πρώτη από αυτές αναφέρεται (σκέψη 6^η) ότι «Από τους προβαλλόμενους με την κρινόμενη αίτηση λόγους ακυρώσεως ο μόνος που στρέφεται κατά του ανωτέρω σκέλους της προσβαλλομένης, περί επιβολής προστίμου 15.000 ευρώ, είναι ο λόγος περί παρανόμου συμμετοχής στο Ε.Σ.Ρ. του ..., του οποίου είχε λήξει η θητεία, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς των αιτούντων. Ο λόγος ακυρώσεως αυτός είναι, όμως, απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι ο εν λόγω νομίμως έλαβε μέρος στη συνεδρίαση της Αρχής της 3.9.2012, κατά την οποία εξεδόθη η προσβαλλόμενη απόφαση, εφ' όσον διορίσθηκε ως μέλος του Ε.Σ.Ρ. με την απόφαση 21432/24.10.2005 του Υπουργού Επικρατείας (ΦΕΚ Β' 1548/9.11.2005), με αποτέλεσμα να μην έχει παρέλθει οκταετία από το χρόνο διορισμού του έως την έναρξη ισχύος - πριν από την έκδοση της προσβαλλομένης και συγκεκριμένα στις 2.4.2012, κατά το άρθρο 113 αυτού - του ν. 4055/2012 (Α'51), και η θητεία του να παραταθεί μέχρι τη συμπλήρωση της οκταετίας, σύμφωνα με τη μεταβατικού χαρακτήρα

διάταξη του άρθρου 110 παρ. 12 του εν λόγω ν. 4055/2012 (βλ. ΣτΕ 5004/2013)».

Το αυτό περιεχόμενο έχει και η δεύτερη (4172/2014) από τις ως άνω αποφάσεις.

Εν σχέσει προς το τεθέν στο Επιστημονικό Συμβούλιο ερώτημα αν η ρύθμιση του άρθρου 110 παρ. 12 εδ. β' του νόμου 4055/2012 πάσχει αντισυνταγματικότητα κατ' αναφορά προς το άρθρο 101Α του Συντάγματος, το οποίο ορίζει ως ορισμένη τη θητεία των μελών των ανεξάρτητων αρχών, σημειώνονται τα εξής:

1. Τα ζητήματα συνταγματικότητας, όταν υπόθεση άγεται προς κρίση ενώπιον της Δικαιοσύνης, είτε τίθενται από τους διαδικούς κατ' ένσταση είτε εξειάζονται αυτεπαγγέλτως από τα δικαστήρια. Σε κάθε περίπτωση, ο αυτεπάγγελτος (διάχυτος και παρεμπίπτων) έλεγχος συνταγματικότητας είναι υποχρεωτικός για τα δικαστήρια, εφόσον, όπως ορίζει το άρθρο 93 παρ. 4 του Συντάγματος, «Τα δικαστήρια υποχρεούνται να μην εφαρμόζουν νόμο που το περιεχόμενό του είναι αντίθετο προς το Σύνταγμα».

2. Η ρύθμιση του άρθρου 57 παρ. 1 του νόμου 3979/2011 αναφέρεται σε αυτοδίκαιη παράταση της τετραετούς θητείας των μελών του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης για ίσο διάστημα μέχρι τον διορισμό νέων μελών, είναι δε επιβεπτή εφ' όσον χρόνο δεν έχουν ορισθεί νέα μέλη.

3. Η ρύθμιση του άρθρου 110 παρ. 12 εδ. β' του νόμου 4055/2012 είναι μεταβατική και αφορά συμπλήρωση θητείας μέχρι του συνολικού χρόνου των οκτώ ετών συγκεκριμένων προσώπων, δηλαδή και των υπηρετούντων κατά τον χρόνο δημοσίευσης του νόμου μελών του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης των οποίων η θητεία δεν έχει υπερβεί συνολικώς οκτώ έτη.

4. Στην περίπτωση των ως άνω δύο αποφάσεων (3070/2014 και 4172/2014) του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας δεν προκύπτει, από την ανάγνωσή τους, ρητή κρίση του Δικαστηρίου περί αντισυνταγματικότητας ως προς τη σύνθεση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης λόγω συμμετοχής μέλους του καθ' υπέρβαση του

εύλογου χρόνου παράτασης της θητείας του (συνειπώς, το Δικαστήριο έκρινε, κατά πάγια άποψη, σιωπηρώς τη σχετική διάταξη σύμφωνη προς το Σύνταγμα), αλλά ζήτημα νόμιμης ή μη νόμιμης συμμετοχής μέλους του στη σύνθεση της ανεξάρτητης αυτής αρχής λόγω λήξης της θητείας του. Το Δικαστήριο έκρινε (βλ., επί παραδείγματι, την απόφαση 3070/2014) ότι μέλος [του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης] διορισθέν την 24^η Οκτωβρίου του 2005, του οποίου η θητεία έληγε την 24^η Οκτωβρίου του 2009, νομίμως έλαβε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 110 παρ. 12 εδ. β' του ν. 4055/2012, μέρος σε συνεδρίαση του Εθνικού Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου την 3^η Σεπτεμβρίου 2012, δηλαδή δύο έτη, δέκα μήνες και δέκα μέρες μετά την κανονική λήξη της θητείας του, ειειδή η θητεία του έχει παραταθεί μέχρι συμπλήρωσης οκταετίας. Στο αυτώ πνεύμα, η απόφαση 4172/2014 του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας αναφέρει (Σκέψη 5^η) τα εξής: «Σύμφωνα με την παραταθείσα στην προηγούμενη σκέψη, μεταβατικού χαρακτήρα, διάταξη του άρθρου 110 παρ. 12 του ν. 4055/2012, που ίσχυε κατά το χρόνο έκδοσης της προσβαλλόμενης πράξης (24.9.2012) και με την οποία σκοπείται η παροχή του αναγκαίου χρονικού διαστήματος για να επιλυθεί, κατά τρόπο σύμφωνο με το άρθρο 101 Α του Συντάγματος, οριστικώς το ζήτημα της συγκροτήσεως των ανεξάρτητων αρχών, ώστε να διασφαλισθεί η συνέχεια της παρεχόμενης από τις αρχές δημόσιας υπηρεσίας (...) Περαιτέρω, ο ... και ο ... διορίσθηκαν ως μέλη του ΕΣΡ με τις αποφάσεις του Υπουργού Επικρατείας 6194/1^α/28.2.2008 και 21432/24.10.2005 (ΦΕΚ Β' 1548/9.11.2005) αντιστοίχως, με αποτέλεσμα να μην έχει παρέλθει οκταετία από το χρόνο διορισμού τους έως την έναρξη ισχύος του ν. 4055/2012 και η θητεία τους να παραιταθεί μέχρι τη συμπλήρωση της οκταετίας, σύμφωνα με την αυτή ως άνω, μεταβατικού χαρακτήρα, διάταξη του άρθρου 110 παρ. 12 του νόμου 4055/2012 (ΣτΕ 3070/2014, 5004/2013).

Από τα ανωτέρω το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής συνάγει το συμπέρασμα ότι το Δ' Τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας έκρινε, διά των αποφάσεών του 3070/2014 και 4172/2014, εφαρμόζοντας τη ρύθμιση του άρθρου 110 παρ. 12 εδ. β' του νόμου 4055/2012, την

παράταση διά νόμου μέχρι συμπλήρωσης οκταετίας της τετραετούς θητείας των μελών του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης που υπηρετούν κατά την έναρξη της εφαρμογής του νόμου ως μη εγείρουσα ζήτημα συνταγματικότητας κατ' αναφορά προς το άρθρο 101Α του Συντάγματος.

Υπό το φως των ανωτέρω, το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής, επισημαίνοντας το διαφορετικό περιεχόμενο των ρυθμίσεων του νόμου 3979/2011 και 4055/2012 και το γεγονός ότι η απόφαση 3515/2013 της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας και οι συναφείς του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας αφενός, και οι αποφάσεις 3070/2014 και 4172/2014 του Δ' Τμήματος Συμβουλίου της Επικρατείας αφετέρου, αναφέρονται, αντιστοίχως, σε διαφορετικού περιεχομένου διατάξεις νόμων, θεωρεί, ακριβώς διότι η ρύθμιση του άρθρου 110 παρ. 12 β' εδ. του νόμου 4055/2012 είναι μεταβατικής ισχύος και αφορά συγκεκριμένα, όσον αφορά την ανεξάρτητη αρχή στην οποία αναφέρεται το ιεθόν προς το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής ερώτημα, με κριτήριο την ημερομηνία διορισμού τους, μέλη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ότι δεν τίθεται, κατ' εφαρμογήν της εν λόγω ρύθμισης, και συμφώνως προς το σκεπτικό των αποφάσεων 3070/2014 και 4172/2014 του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, ζήτημα αντικατάστασης των τριών μελών του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης των οποίων η θητεία άρχεται το 2008 και το 2011, αντιστοίχως. Τόσο δε περισσότερο όσο η εν λόγω ρύθμιση σκοπεί την υπηρετήση της αρχής της εξασφάλισης της αδιάλειπτης λειτουργίας των υπηρεσιών και αρχών της Δημόσιας Διοίκησης.

Ως προς το ζήτημα της συνταγματικότητας της εν λόγω ρύθμισης, επί του οποίου ζητείται η γνώμη του, το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής θεωρεί, ομοφώνως, κρίνοντας υπό το πρίσμα των περιστάσεων που καλείται να ανιμετωπίσει ο σκοπός της ρύθμισης, ότι αυτή δεν πάσχει αντισυνταγματικότητα.

Βεβαίως, η άποψη του αυτή αποτελεί έκφραση απλής γνώμης, εφόσον μόνος αρμόδιος προς άσκηση κατασταλτικού ελέγχου επί της ουσιαστικής συνταγματικότητας τυπικού νόμου είναι τα δικαστήρια.

Υπ' αυτή την έννοια, το ζήτημα της οριστικής απόφασης επί συνταγματικότητας της ως άνω ρύθμισης ανήκει, κατ' αρχήν, εν προκειμένω, στην κρίση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατ' εφαρμογήν της παρ. 5 του άρθρου 100 του Συντάγματος, συμφώνως προς το οποίο, «Όταν Τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Αρείου Πάγου ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου κρίνει διάταξη τυπικού νόμου αντισυνταγματική παραπέμπει υποχρεωτικά το ζήτημα στην οικεία ολομέλεια, εκτός αν αυτό έχει κριθεί με προηγούμενη απόφαση της ολομέλειας ή του Ανώτατου Δικαστηρίου του άρθρου αυτού. Η ολομέλεια συγκροτείται σε δικαστικό σχηματισμό και αιτοφαίνεται οριστικά, όπως νόμος ορίζει (...)».

3. Επί του τρίτου ερωτήματος.

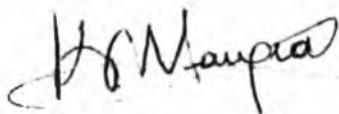
Δεδομένου ότι οι ανεξάρτητες αρχές πρέπει να λειτουργούν, όπως κάθε συλλογικό κρατικό όργανο, εν πλήρει συγκροτήσει, η απάντηση στο ερώτημα είναι, αυτονοήτως, καταφατική.

4. Επί του τέταρτου ερωτήματος.

Η παράταση της θητείας των εν λόγω μελών επέρχεται αυτοδικαίως διά του νόμου.

Σε κάθε περίπτωση, η Διάσκεψη των Προέδρων «... μπορεί σε όσες περιπτώσεις το προβλέπει ο νόμος να ανακαλεί την επιλογή και να αποφασίζει την αντικατάσταση μέλους ή του συνόλου των μελών ανεξάρτητης αρχής, με την ίδια πλειοψηφία ...» (άρθρο 14 στοιχ. δ) του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Α' Κοινοβουλευτικό)).

Ο Πρόεδρος

Ομότιμος Καθηγητής
Κώστας Μαυριάς

Ο εκτελέσας χρέη Γραμματέως
του Επιστημονικού Συμβουλίου
Προϊστάμενος της Διεύθυνσης
Επιστημονικής Εποπτείας

Βασίλειος Μπαγιώκος